

Sygnatura akt I C 750/13

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

T., dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy w Trzebnicy I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Agata Staroń-Szweiger

Protokolant: Agnieszka Korpowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2014 r. w T.

sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A w K.

przeciwko D. S.

o zapłatę

oddala powództwo

Sygn. akt I C 750/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Bank (...) SA z siedzibą w K. w pozwie wniesionym w postępowaniu nakazowym, skierowanym przeciwko D. S., domagała się nakazania zapłaty kwoty 4 114,31 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie wskazano, że pozwany posiada wobec powoda zobowiązanie z tytułu umowy o limit zadłużenia w rachunku osobistym (wraz z aneksem z dnia 9 lipca 1999 r.) nr (...) - (...) z dnia 9 lutego 1999 r. stwierdzone W. z ksiąg banku nr (...) z dnia 24 lipca 2013 r. Pozwany zawarł z (...) Bank (...) SA umowę nr (...) i nie wywiązał się z warunków spłaty zadłużenia określonych w umowie. Powstałe zadłużenie wynosi 4 114,31 zł na dzień 24 lipca 2013 r. Powód bezskutecznie wezwał pozwanego do uiszczenia należności. Sąd konieczne stało się dochodzenie należności na drodze sądowej oraz wydanie nakazu zapłaty na podstawie W. z ksiąg banku.

Zarządzeniem z dnia 26 sierpnia 2013 r. Sąd stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 23 maja 2013 r. (...) Bank (...) SA wezwał D. S. do zapłaty kwoty 4 024,02 zł z tytułu umowy o limit zadłużenia w rachunku osobistym nr (...) - (...) z dnia 9 lutego 1999 r. wraz z aneksem z dnia 9 lipca 1999 r. pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Wezwanie doręczono dnia 3 czerwca 2013 r.

(dowód: wezwanie z dnia 23 maja 2013 r. – k. 7; potwierdzenie odbioru – k. 6)

Dnia 24 lipca 2013 r. sporządzono wyciąg nr (...) z ksiąg (...) Bank (...) SA z siedzibą w K., stwierdzający, iż na ten dzień w księgach tego banku figuruje wymagalne zadłużenie D. S. z tytułu umowy o limit zadłużenia w rachunku osobistym nr (...) - (...) z dnia 9 lutego 1999 r. wraz z aneksem z dnia 9 lipca 1999 r., w kwocie 4 114,31 zł. Na kwotę wymagalnego zadłużenia składają się: niespłacony kapitał w kwocie 3 200 zł, niespłacone odsetki umowne liczone od dnia 9 lutego 1999 r. do dnia wymagalności umowy 18 listopada 2012 r. w kwocie 434,79 zł, niespłacone odsetki za zwłokę liczone od dnia niespłacenia przez kredytobiorcę należności w terminie ustalonym w umowie do dnia 23

lipca 2013 r. w kwocie 479,52 zł oraz kwota z tytułu niespłaconych opłat i prowizji 0,00 zł. Dalsze odsetki obciążające dłużnika począwszy od dnia 24 lipca 2013 r. powinny być obliczone od kwoty 3 200 zł w wysokości odsetek ustawowych według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie. Bank oświadczył, że powyższe zadłużenie jest w pełni wymagalne i wynika z czynności bankowej.

(dowód: wyciąg nr (...) z ksiąg (...) Bank (...) SA z siedzibą w K. z dnia 24 lipca 2013 r. – k. 4)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Strona powodowa (...) Bank (...) SA z siedzibą w K. żądała wydania przeciwko pozwanemu D. S. nakazu zapłaty w postępowaniu. Podstawę żądania strony powodowej stanowiła umowa o limit zadłużenia w rachunku osobistym nr (...) - (...) z dnia 9 lutego 1999 r. wraz z aneksem z dnia 9 lipca 1999 r. Sąd stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawa została rozpoznana na rozprawie.

Postępowanie dowodowe wykazało jedynie, że strona powodowa pismem z dnia 23 maja 2013 r., doręczonym dnia 3 czerwca 2013 r., wezwała D. S. do zapłaty kwoty 4 024,02 zł z tytułu umowy o limit zadłużenia w rachunku osobistym nr (...) - (...) z dnia 9 lutego 1999 r. wraz z aneksem z dnia 9 lipca 1999 r. pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Ponadto strona powodowa w dniu 24 lipca 2013 r. sporządziła wyciąg nr (...) z ksiąg bankowych, stwierdzający, iż na ten wystawienia wyciągu w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie D. S. z tytułu umowy o limit zadłużenia w rachunku osobistym nr (...) - (...) z dnia 9 lutego 1999 r. wraz z aneksem z dnia 9 lipca 1999 r., w kwocie 4 114,31 zł, na którą składają się: niespłacony kapitał w kwocie 3 200 zł, niespłacone odsetki umowne liczone od dnia 9 lutego 1999 r. do dnia wymagalności umowy 18 listopada 2012 r. w kwocie 434,79 zł, niespłacone odsetki za zwłokę liczone od dnia niespłacenia przez kredytobiorcę należności w terminie ustalonym w umowie do dnia 23 lipca 2013 r. w kwocie 479,52 zł oraz kwota z tytułu niespłaconych opłat i prowizji 0,00 zł. W wyciągu zaznaczono, że dalsze odsetki obciążające dłużnika począwszy od dnia 24 lipca 2013 r. powinny być obliczone od kwoty 3 200 zł w wysokości odsetek ustawowych według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie. Bank oświadczył nadto, że powyższe zadłużenie jest w pełni wymagalne i wynika z czynności bankowej.

Podkreślenia wymaga, iż przedstawiony z ksiąg (...) Bank (...) SA był jedynym dowodem na okoliczność istnienia roszczenia wobec pozwanego oraz jego wysokości stanowił załączony do pozwu. Nie ulega wątpliwości, że na stronie powodowej jako wierzycielu spoczywa obowiązek wykazania, że osoba pozwana jest dłużnikiem.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. W myśl art. 95 ust. 1 a moc prawną dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym. Przepis ust. 1a wszedł w życie z dniem 20 lipca 2013 r. (zatem przed sporządzeniem wyciągu z ksiąg strony powodowej), nowelizacja dostosowała przepisy Prawa bankowego do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r. w sprawie o sygnaturze P 7/09. W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż „Art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173 poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 71, poz. 609, Nr 127, poz. 1045, Nr 131, poz. 1075, Nr 144, poz. 1176, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 226, Nr 81, poz. 530,

Nr 126, poz. 853, Nr 182, poz. 1228 i Nr 257, poz. 1724) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075), w związku z art. 244 § 1 i art. 252 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji.”. Uzasadniając orzeczenie Trybunał wskazał, że nadanie dokumentom bankowym mocy prawnej dokumentów urzędowych ma zastosowanie powszechne, co oznacza, iż jego skutki obejmują zarówno przedsiębiorców jak i konsumentów, których pozycja w obrocie jest odmienna. Konsumenty stanowią faktycznie słabszą stronę stosunków prawnych z przedsiębiorcami. Trybunał Konstytucyjny dokonał zarazem analizy przepisów regulujących dowody z dokumentów zawarte w kodeksie postępowania cywilnego. Zaznaczył, że zasada równości musi być odniesiona do pozycji stron postępowania cywilnego; zaś istotną treścią zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji jest „nakaz jednakowego traktowania wszystkich podmiotów charakteryzujących się pewną istotną cechą wspólną i oznacza niedopuszczalność zarówno dyskryminowania jak i faworyzowania niektórych z nich.”. W odniesieniu do nadania wyciągom z ksiąg banku waloru dokumentu urzędowego Trybunał wskazał, że „Domniemania prawne związane z dokumentem urzędowym powodują wprowadzenie wyjątku od powyższej zasady, ponieważ to osoba, która zaprzecza prawdziwości treści takiego dokumentu, chcąc obalić związane z nim domniemanie, powinna przeprowadzić dowód przeciwności. W konsekwencji powód jest zwolniony z obowiązku udowodnienia na zasadach ogólnych okoliczności, które zostały ujęte w księgach rachunkowych banku. Natomiast pozwany konsument, chcąc obalić domniemanie prawdziwości wyciągu z ksiąg rachunkowych banku, musi przeprowadzić dowód przeciwności. Jak wskazuje doktryna postępowania cywilnego, istotą takiego dowodu jest stwierdzenie nieprawdziwości treści dokumentów bankowych. Jest to trudniejsze niż przeprowadzenie dowodu przeciwnego, który polega na wykazaniu, że określone twierdzenie nie zostało udowodnione przez stronę, na której ciążył onus probandi (zob. H. Dolecki, Ciężar dowodu w polskim procesie cywilnym, Warszawa 1998, s. 126 i n.). Jakkolwiek z prawnego punktu widzenia konsument ma możliwość skorzystania ze wszelkich środków dowodowych, to jednak w wypadku roszczeń finansowych, a tylko takie obejmuje niniejsza sprawa, ewentualne dodatkowe starania, by udowodnić swoje racje są z reguły iluzoryczne.”. Zatem rozwiązanie określone przez art. 95 ust. 1 prawa bankowego powoduje umocnienie i tak istniejącej przewagi profesjonalnej instytucji wobec konsumenta.

Tymczasem strona powodowa przedstawiła jedynie wyciąg z ksiąg banku stanowiący obecnie wyłącznie dowód treści księgi bankowej (...) Bank (...) SA. Na uwagę zasługuje, że pozew został wniesiony już po zmianie Prawa bankowego w zakresie art. 95. Zauważyć należy, że konsekwencją art. 95 ust. 1a Prawa bankowego jest brak możliwości przyjęcia, iż księgi rachunkowe i wyciągi z ksiąg rachunkowych banku w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta mają moc dokumentu urzędowego. Postępowanie cywilne w tych sprawach powinno zatem być prowadzone zgodnie z ogólnymi regułami dowodowymi, w tym wypadku obciążając powodowy bank.

W wyroku z dnia 27 maja 2008 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach (V ACa 175/08) wskazał, że „obowiązująca w procesie cywilnym zasada kontradyktoryjności (art. 3 kpc i art. 232 kpc) zrezygnowała z zasady prawdy obiektywnej do ustalenia której dążyć winien był sąd. Wedle uregulowania wymienionych przepisów ciężar dostarczenia w postępowaniu sądowym materiału procesowego spoczywa zasadniczo na stronach, a sąd utracił prawo prowadzenia dochodzenia w celu ustalenia dowodów koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy”. Zatem uprawnieniem, a zarazem obowiązkiem sądu jest sprawowanie pieczy nad przebiegiem postępowania cywilnego, zaś w gestii stron leży przedstawienie wszelkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, jak i służących ich wykazaniu dowodów. W niniejszym procesie na stronie powodowej ciążył obowiązek udowodnienia żądania. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007 r. (II CSK 293/07) stwierdził, że „stosownie do art. 6 KC ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu.”.

Zgodnie z art. 339§1 kpc jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny; § 2 w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W rozpoznawanej sprawie pozwany D. S. nie stawił się pomimo osobistego odbioru zawiadomienia o rozprawie; nie zajął także stanowiska na piśmie co do istoty sprawy. Stąd zachodziły przesłanki do wydania wyroku zaocznego. Zarazem w ocenie Sądu wobec oceny przedstawionego dokumentu, powstały wątpliwości wyłączające uwzględnienie powództwa.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

S ę d z i a

Zarządzenie

1. odnotować;
2. odpis doręczyć pełnomocnikowi strony powodowej B. B. z pouczeniem o apelacji;
3. kal. 14 dni.